

01.11.2019

Vantaan kaupunki
Maankäyttö ja ympäristön toimiala
Kuntatekniikan keskus
(jukka.hietamies@vantaa.fi)

Viite: Arviointiohjelma saapunut 23.08.2019

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, VANTAAN KAUPUNKI, PETIKONHUIPUN MAANKAATOPAIKAN LAAJENNUS JA KIERRÄTYSOIMINNOT, VANTAA

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskus on 23.8.2019 saattanut vireille Petikonhuipun maankaatopaikan laajennuksen ja kierrätystoimintojen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi tulee tehdä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä kokonaisuudessaan.

Arviointiohjelmapvaiheen jälkeen hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskus, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Jukka Hietamies. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimeksiantona Ramboll Oy, jossa yhteyshenkilönä on Minna Miettinen.

Uudenmaan ELY-keskus on arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen yhteysviranomainen. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii Erika Heikkinen.

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Petikonhuipun (entinen Pitkäsuon) täyttömäki on toiminnassa oleva, Vantaan kaupungin omistama puhtaiden ylijäämämaiden läjitysalue, joka sijaitsee Petikon kaupunginosassa. Alueelle vastaanotetaan

---

Lasku hankkeesta vastaavalle 8 000 €. Maksuperusteet lausunnon lopussa.

Vantaan kaupungin alueelta tulevaa ylijäämämaata. Hankealueen vieressä on yritystoimintaa, muuten lähiympäristö on harvaan asuttua metsämaastoa, joka rajautuu Vihdintiehen, Hämeenlinnanväylään ja Kehä III -kantatiehen. Täyttömäen länsipuolella on golfkentäksi rakennettu entinen peltoalue ja alueen lounaispuolella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva suojelualue. Lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 300 metrin etäisyydellä täyttömäen itäpuolella ja noin 550 metriä sen lounaispuolella. Liikenne alueelle kulkee Tiilipolun ja Pyymsantien kautta.

Hankkeen tavoitteena on jatkaa puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoa ja loppusijoitusta olemassa olevalla vastaanottopaikalla. Maankaatopaikan voimassa olevien ympäristölupien mukainen täyttötilavuus riittää arvion mukaan vuoteen 2022 asti. Nyt käsittelyssä olevan laajennuksen myötä täyttömäen toiminnan arvioidaan jatkuvan vuoteen 2040 saakka. Täyttötilavuutta kasvatetaan sekä lisäämällä täyttömäen keskimääräistä korkeutta, että laajentamalla sitä ottamalla käyttöön alueen koillis- ja luoteisosissa sijaitsevat, yhteensä noin 5 ha:n laajuiset uudet läjitysalueet. Alueella myös louhitaan kiviainesta maankaatopaikan tukimateriaaliksi.

Uutena toimintana alueelle suunnitellaan Vantaan kaupungin maanrakennuskohteissa hyödynnettävien kierrätysmateriaalien väli-varastointia ja käsittelyä. Kierrätysmateriaalit ovat ylijäämämaata ja -louhetta sekä muita, Mara-asetuksen (VNa 800/2010) ja valmisteilla olevan Masa-asetuksen mukaisia materiaaleja, kuten betonia, tiiltä, asfalttia, tuhkia, jätteenpolton kuonaa ja kiinteytettyjä maa-aineksia. Materiaalien käsittelymenetelmiä ovat metallin erotus, murskaus ja seulonta.

Petikonhuipun alue on voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä osoitettu ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi, joka käytön jälkeen varataan virkistykseen ja ulkoiluun (EJ3/v). Petikonhuipun alueita sisältyy kaavan alueisiin, joilla osoitetaan lentomelualueita 55–60 dBA ja yli 60 dBA (Ime-1 ja Ime-2). Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa hankealue on merkitty urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU). Alueelta on osoitettu osaluemerkinnällä yhdyskuntateknisen huollon alue (et). Täyttömäkeä ympäröivät alueet on merkitty retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) sekä luonnonsuojelualueeksi (SL).

Hankkeen vaihtoehdot

Tarkasteltavana on kaksi toteutusvaihtoehtoa sekä niin kutsuttu nollavaihtoehto, jossa alueen toimintaa jatketaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Esitetyt hankevaihtoehdot poikkeavat alueella toteutettavien toimintojen osalta. Täyttöalueen laajuus ja täyttötilavuus sekä louhittavan kallion määrä ovat molemmissa toteutusvaihtoehdoissa samat.

Vaihtoehto 0 (VE0)

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennushanketta ei toteuteta. Toiminnassa jatketaan puhtaiden ylijäämämaiden läjitystä, kunnes toteutunut täyttötilavuus on 11,5 miljoonaa m³. Vuosittainen vastaan-

ottomäärä on 1,2 milj. tonnia. Läjitysalueen kokonaispinta-ala on 65 ha. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhinta-alueen pinta-ala on 0,75 ha ja ottomäärä 150 000 m³ktr.

Vaihtoehto 1 (VE1)

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennus toteutetaan täyttötilavuutta lisäämällä sekä laajentamalla täyttöaluetta. Laajennuksen jälkeen maanläjitysalueen kokonaistäyttötilavuus on noin 19,7 miljoonaa m³ ja kokonaispinta-ala noin 70 ha. Vuosittainen vastaanottomäärä on 1,4 – 2 milj. tonnia. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhittavan alueen pinta-ala on 1,7 ha ja ottomäärä 370 000 m³ktr.

Vaihtoehto 2 (VE2)

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennus toteutetaan täyttötilavuutta lisäämällä sekä laajentamalla täyttöaluetta. Laajennuksen jälkeen maanläjitysalueen kokonaistäyttötilavuus on noin 19,7 miljoonaa m³ ja kokonaispinta-ala noin 70 ha. Vuosittainen vastaanottomäärä on 1,4 – 2 milj. tonnia. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhittavan alueen pinta-ala on 1,7 ha ja ottomäärä 370 000 m³ktr.

Lisäksi maankaatopaikan alueella välivarastoidaan ja käsitellään Vantaan kaupungin purkukohteista peräisin olevia maanrakentamisessa hyödynnettäviä kierrätysmateriaaleja noin 95 000 tonnia vuodessa. Materiaalien suurin varastointimäärä kerrallaan on 285 000 t. Käsittelymenetelmiä ovat metallin erotus, murskaus ja seulonta.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 11 b) perusteella; jätteiden käsittelylaitokset, joissa jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, sekä kohdan 12) perusteella, kooltaan liitteen luettelon hankkeita vastaavat hankkeiden muutokset.

Asiaan liittyvät muut hankkeet, suunnitelmat ja ohjelmat

Hakijan mukaan tiedossa ei ole muita suunnitelmia tai hankkeita, joihin arvioitava hanke suoraan liittyisi. Vantaan kaupungin alueella on tarvetta ja kysyntää työmailla syntyvien puhtaiden ylijäämämuiden vastaanottopaikalle ja maanrakennustoiminnassa kierrätettävien materiaalien välivarastointipaikalle. Mahdolliset tulevat ylijäämämuiden hyötykäyttökohteet voivat vähentää ylijäämämuiden loppusijoitus-tarvetta.

Hankealueen lähellä sijaitsee Natura 2000 -ohjelmaan kuuluva Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -aluekokonaisuus (FI0100064).

Hankkeen edellyttämät luvat, päätökset ja suunnitelmat sekä näiden yhdistäminen YVA-menettelyyn

Maankaatopaikkatoiminta sekä kiviaineksen louhinta edellyttävät ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa (YSL liite 1; taulukko 2 kohdat 13f ja 7c). Hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto (YSA 1§ kohta 13e). Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Hankkeessa tehtävä kalliokiviaineksen ottaminen edellyttää maa-ainelain (555/1981) mukaisen luvan maa-ainesten ottoon. Lupa voidaan myöntää määräaikaisena yhteislupana louhinnan ympäristöluvan kanssa. Maa-ainelupaa ei pääsääntöisesti tarvita silloin, kun maa-ainestenotto on rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamista ja hyväksikäyttöä tilanteessa, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan. Petikonhuipun maankaatopaikan ja louhinnan ympäristölupa ei kuitenkaan ole sellainen maa-ainelain 2 §:n 2 kohdan tarkoittama rakentamista koskeva lupa, joita maa-ainelaki ei koske [Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005); ympäristöministeriön perustelu-
muistio 24.11.2005].

Hanke saattaa edellyttää vesilain (587/2011) mukaista lupaa. Asia ratkaistaan YVA-menettelyn yhteydessä. Vesilain mukainen lupa-asia tulee olla lainvoimaisesti ratkaistu ennen maa-aineluvan myöntämistä.

Kallion louhintaan sovelletaan valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/2010).

Hanke edellyttää luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin toteuttamista Natura-alueeseen kohdistuvien mahdollisten luonnonarvoja heikentävien vaikutusten vuoksi.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseksi hankkeesta järjestettiin 25.3.2019 Uudenmaan ELY -keskuksessa YVA -lain 8 §:n tarkoittama ennakkoneuvottelu.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat, Länsiväylä ja Hufvudstadsbladet -lehdissä.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 2.9. – 1.10.2019 seuraavissa paikoissa:

Vantaan kaupunki, Vantaa-info, Myyrmäkitalo, Paalutori 3, Vantaa
Vantaan kaupunki, Vantaa-info, Tikkurilan Dixi, Ratatie 11, Vantaa
Espoon kaupunki, Teknisen ja ympäristötoimen asiakaspalvelupiste,
Tekniikantie 15, 02150 Espoo

Internetissä:

www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA

www.miljo.fi/PetikotoppensutvidgningenMKB

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus tiistaina 17.9.2019 klo 18.00 – 20.00 Askiston koululla osoitteessa Uudentuvantie 5-7, 01680 Vantaa.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY -keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Vantaan ja Espoon kaupungeilta ja niiden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Uudenmaan liitolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Väylävirastolta, Metsähallitukselta, Museo- virastolta, Vantaan kaupunginmuseolta, Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta, Suomen luonnonsuojeluliitolta, Vantaan Golfpuisto ry:ltä ja Helsingin Talosiirto Oy:ltä.

Yhteysviranomaiselle toimitettiin arviointiohjelmasta kahdeksan lausuntoa. Mielipiteitä ei jätetty. Lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta [www.ymparisto.fi/ PetikonhuipunlaajennusYVA](http://www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA).

Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Toiminnan kuvaus ja vaihtoehdot

Arviointiohjelmaa pidettiin kierrätystoiminnan kuvauksen osalta hyvin yleispiirteisenä, minkä katsottiin vaikeuttavan hankkeen ympäristövaikutusten arviointia. Todettiin, että kierrätystoimintojen kuvaus sisältäen mm. alueiden asemapiirroksat, vesienkäsittelyn ja toimintajaksojen määrän ja keston on esitettävä arviointiselostuksessa.

Resurssiviisauden lisäämiseksi arviointiin ehdotettiin otettavaksi vaihtoehtona mukaan myös laajempi alueella tapahtuva maa-ainesten kierrätys ja vähäisempi läjitysmäärän lisäys seuraavien noin kahdenkymmenen vuoden aikana.

Katsottiin, että 0-vaihtoehto mahdollistaisi muita vaihtoehtoja nopeammin sen, että Petikonmäen alue saataisiin maakunta- ja yleiskaavan mukaiseksi VU-alueeksi, millä olisi suora vaikutus Petikon virkistyskäyttömahdollisuuksiin.

Maankäyttö

Todettiin, että YVA-menettelyssä tulee riittävällä tavalla arvioida hankkeen suhde yleiskaavatilanteeseen. Arvioinnissa tulee tunnistaa hankkeen toteuttamisen aiheuttamat muutostarpeet voimassa olevaan Vantaan yleiskaavaan ja se, miten mahdolliset muutostarpeet otetaan huomioon vireillä olevassa yleiskaavassa.

Maisema ja kulttuuriperintö

Todettiin, että suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön arvotettuja kohteita, eikä sieltä ole tunnistettu erityisiä maisema-arvoja. Alueella ei myöskään sijaitse tunnettuja muinaismuistolaita rauhoitettuja muinaisjäänneksiä.

Melu-, ilmanlaatu- ja ilmastovaikutukset

Todettiin, että melu on mallinnettava myös kaikkien toimintojen ollessa yhtä aikaa käynnissä ja myös kunkin hankevaihtoehdon eri vaiheista. Melumallinnuksen lisäksi olisi lähtötietoihin hyvä selvittää nykyisen toiminnan melua mittauksin täyttömäen kaakkoispuolen ulkoilureitillä.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneyhteyksiin

Liikenteen turvallisuusnäkökulma korostuu, kun hankealueelle liikennöinti tapahtuu ulkoiluun ja virkistykseen käytettyjen alueiden läpi. Todettiin, että liikennemäärien arvioinnissa tulee huomioida myös kierrätystoiminnasta aiheutuva liikenne ja sen vaikutukset.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Kierrätystoimintojen vesien käsittelystä arviointiohjelmassa todetaan, että niistä mahdollisesti aiheutuva vesien käsittelyn lisätarve selvitetään ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Kuvauksen kierrätysalueiden vesien johtamisesta olisi pitänyt olla jo arviointiohjelmassa, mutta vähintäänkin vesien johtaminen on kuvattava arviointiselostuksessa.

Katsottiin, että vesistövaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota Pikkujärveen, Espoon Pitkäjärveen ja Espoonlahteen kohdistuviin vaikutuksiin. Havaitsemalla mahdolliset muutokset Pikkujärvestä mahdollisimman pian voidaan pienentää erityisesti Espoon Pitkäjärveen kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

YVA-ohjelmassa esitettyjen arvioitavien vaikutusten lisäksi on syytä tarkastella myös selkeytsaltaiden kapasiteetin ja veden käsittelyn riittävyttä vaihtoehdoissa VE1 ja VE2. Erityisesti on arvioitava kierrätystoimintojen aiheuttamaa veden käsittelyn lisätarvetta ja keinoja varastoida kierrätysmateriaaleja siten, että haitallisia aineita siirtyy mahdollisimman vähän valumavesiin.

Toiminnan pohjavesivaikutuksia arvioitaessa on myös arvioitava, onko pohjavesipinnan alapuolelle ulottuvalla louhinnalla vaikutusta pohjaveden laatuun, ja minkälaisia vaikutuksia pohjaveden laadun mahdollisella muuttumisella on arvokkaisiin luontokohteisiin. Lisäksi on syytä arvioida, lisääntykö maankaatopaikan alueella muodostuvien pohjavesien määrä merkittävästi vaihtoehdoissa VE1 ja VE2.

Ehdotuksessa pintavesien ja pohjavesien tarkkailusuunnitelmasta on huomioitava kierrätystoimintojen mahdollinen vesistö- ja pohjavesikuormitus kaikkien arviointiohjelmassa esitettyjen kierrätysmateriaalien osalta kaikissa eri toimintojen vaiheissa.

Luontovaikutukset

Todettiin, että hankkeen sijainti luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojelun aluevarauksen vieressä edellyttää huolellista vaikutusten arviointia. Kalliota louhittaisiin luoteisosassa alimmillaan tasoon +40, millä voi olla vaikutusta mm. maakunnallisesti tärkeitä luontoarvoja sisältävään Alkärrin metsäalueeseen.

Katsottiin, että täyttömäen muuttaminen yleiskaavan mukaiseksi virkistys- ja urheilupalvelujen alueeksi mahdollistaisi myös luonnon monimuotoisuutta edistävien keinoympäristöjen laaja-alaisen kehittämisen. Tätä tulisi tarkastella arvioinnissa 0++ -vaihtoehtona.

Vaikutusarvioinnissa on syytä varmistaa luonnonsuojelukohteisiin kohdistuvien pöly- ja meluvaikutusten arvioinnin korkea laatu ja riittävyys. Haitallisia vaikutuksia voi kohdistua erityisesti epifyyttilajistoon.

Luontoon ja luonnonsuojeluun kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään muita YVA-selostusta varten laadittavia erillisselvityksiä, kuten pöly- ja melumallinnuksia. Katsottiin, että näiden selvitysten yhteydessä on arvioitava mahdolliset vaikutukset myös Tremanskärren suoalueeseen sekä lähimpiin Espoossa sijaitseviin asuinalueisiin.

Todettiin, että arvioinnin aikataulu ei mahdollista maastotöitä luontokartoituksille oikeana vuodenaikana.

Katsottiin, että myös kuljetusliikenteen aiheuttamat lintu-, nisäkäs- ja sammakkoeläinvahingot toiminnan lähiteillä on syytä arvioida.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiselostuksessa on tarkasteltava täyttömäen läheisyyteen sijoittuvien ulkoilureittien ja koko Petikon luontovirkistysalueen käytettävyyttä ja turvallisuutta yhä laajenevalle käyttäjäjoukolle ottaen huomioon, että toiminta on suunniteltu jatkuvaksi vuoteen 2040 saakka.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä luetellut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat asiat.

Hankkeen kuvaus ja ympäristön nykytilan kuvaus

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty arviointiohjelmassa suunnitteluvaihe huomioon ottaen riittävällä tasolla. Tarkempi kuvaus kierrätystoimintojen järjestämisestä on lisättävä arviointiselostukseen.

Ympäristön nykytilan kuvaus on pääosin riittävä. Toiminnan nykyisen toiminnan havainto- ja velvoitetarkkailun tuloksiin perustuvaa tietoa alueen nykytilasta olisi voinut esittää arviointiohjelmassa laajemmin.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa hankevaihtoehtoina on nykyisen toiminnan luvan mukaisen jatkamisen lisäksi läjityksen laajentaminen ja kierrätystoimintojen sijoittaminen alueelle. Valitut vaihtoehdot ovat riittävät.

Arviointiselostuksessa on käsiteltävä kaikkia vaihtoehtoja samalla tarkkuudella.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset on arviointiselostuksessa tunnistettu kiitettävästi.

Vaikutusten arvioinnissa on kattavasti esitettävä myös haitallisten vaikutusten lieventämistoimet. Seuraavilta osin suunniteltua arviointia on täsmennettävä.

Hankkeen toteuttaminen

Alueelle uutena toimintona suunniteltuja kierrätystoimintoja olisi arviointiohjelmassa tullut kuvata tarkemmin, jotta niiden ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyyttä pystyisi arvioimaan luotettavammin. Kierrätystoiminnot ja niiden vaikutukset tulee kuvata arviointiselostuksessa perusteellisemmin.

Vaikutusalueen rajaus

Vaikutusalueen rajaus on todettu tehtävän arviointiselostuksen yhteydessä perustuen arviointityön aikana toteutettuihin selvityksiin ja niiden tuloksiin. Arviointiohjelmassa olisi tullut antaa ainakin alustava kuvaus ja karttaesitys merkittävien vaikutusten rajauksista niiden riittävän laajuuden arvioimiseksi. Perustelut rajauksien laajuudelle tulee esittää arviointiselostuksessa.

Melu- ja värinävaikutukset

Arviointiohjelman mukaan toiminnan aiheuttamaa melua arvioidaan laskennallisesti. Meluselvityksessä toiminnan aiheuttamat melutasot tulee esittää toiminta-ajalle (klo 7–16/17). Lisäksi melutasot voidaan esittää koko päiväajalle klo 7–22. Meluselvityksissä tulee arvioida myös kuljetuskaluston yksittäisten kippausten aiheuttamat enimmäisäänitasot lähimmissä altistuvissa kohteissa, sekä niiden lukumäärät altistumisen kannalta merkityksellisimmissä kohteissa. Laskennoissa esitetyt melutilanteet tulee perustella arviointiselostuksessa.

Melulaskennat tulee tehdä louhinta ja täyttösuunnitelman mukaisesti vaiheista, joissa melun leviäminen on esteettömintä. Kierrätysmateriaalien käsittelyn osalta tulee esittää selkeästi, kuinka useana päivänä eri toimintoja todennäköisesti tehdään vuositasona. Selostuksesta tulee myös ilmetä melulaskentojen perusteena käytetyt lähtömelutasot ja mistä ne ovat peräisin.

Meluvaikutukset on arvioitava ns. pahimman skenaarion mukaan kaikki alueen toiminnot huomioiden. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös esitettyjen lieventämiskeinojen vaikutus melun leviämiseen. Vaikka melutasot asutuksen kohdalla jäisivät alle ohjearvojen, tulee

melun leviämistä hankealueen ympäristöön estää BAT- ja BEP tasoilla ratkaisulla.

Vaihtoehdon VE2 mukaisten kierrätystoimintojen suunnittelun tulee olla arviointiselostuksessa siinä vaiheessa, että niiden todennäköiset meluvaikutukset voidaan arvioida. Melun yhteisvaikutukset viereisellä kiinteistöllä toimivan Helsingin Talosiirto Oy:n kanssa on arvioitava etenkin, jos toimitaan esitetyllä kierrätystoimintojen alueella yksi.

Koska alueella on ollut vastaavaa toimintaa jo pitkään, on riittävää, että toiminnan tärinävaikutuksia arvioidaan sanallisesti perustuen alueelta saatuihin kokemuksiin. Mikäli hankkeen jatkuessa on odotettavissa, että räjäytysten koko tai määrät oleellisesti muuttuvat, tulee lisäselvitysten tarve arvioida uudelleen.

Ilmanlaatu- ja ilmastovaikutukset

Arviointiohjelman mukaan toiminnan aiheuttamaa pölyn leviämistä arvioidaan laskennallisesti. Arviointiselostuksesta tulee myös ilmetä, mitä päästöarvoja pölylaskentojen perusteena on käytetty, ja mistä ne ovat peräisin. Arviointiselostuksessa tulee esittää myös mahdollisten lieventämiskeinojen vaikutus pölyn leviämiseen ja pitoisuuksiin. Pölyvaikutukset on arvioitava ns. pahimman skenaarion mukaan kaikki alueen toiminnot huomioiden.

Vaihtoehdon VE2 mukaisten kierrätystoimintojen suunnittelun tulee olla arviointiselostuksessa siinä vaiheessa, että niiden todennäköiset pölyvaikutukset voidaan arvioida.

Hankealueen kuljetusreitien pölyäminen on arvioitava osana hankkeen ilmanlaatuvaikutuksia. Kuljetukseen käytettävien teiden päällystämateriaali on tämän vuoksi kuvattava arviointiselostuksessa.

Hankkeen muita ilmanlaatuvaikutuksia arvioidaan kuljetusliikenteen ja työkoneiden aiheuttamien laskennallisten pakokaasu- ja hiilidioksidipäästöjen avulla. Arviointia voidaan pitää riittävänä.

Ehdotus toiminnan alustavaksi ilmanlaadun seurantaohjelmaksi havainnointipaikkoineen on esitettävä arviointiselostuksessa.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamien sään ääri-ilmiöiden (rankkasateet, kuivuus) vaikutukset ja niiden todennäköisyys on huomioitava osana eri vaikutusluokkien arviointia. Lisäksi tulee arvioida hankkeen rakentamisen ja käytön aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen (etenkin CO₂) ilmastovaikutukset. Mikäli päästöjen ilmastovaikutuksia ei vähäisyytensä vuoksi katsota tarpeelliseksi arvioida, on valinta perusteltava.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hankkeen arvioitavat vaikutukset maaperään ja pohjaveteen. Esitetyt arviointimenetelmät ja käytettävät lähtötiedot ovat pääosin riittävät.

Ohjelmassa on esitetty, että alle 500 metrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsevat yksityiset kaivot kartoitetaan tarvittaessa niihin mahdollisesti kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Erityisesti pintavesien purkureittien varrella sijaitsevien kiinteistöjen talousvesikaivot on kartoitettava tätä laajemmalla alueella (noin kilometri alavirtaan purkupaikasta) viimeistään ympäristölupakäsittelyn yhteydessä. Etäisyys hankealueesta (500 m) ei ole merkittävin kriteeri rajaukselle, vaan pinta- ja pohjavesien kulkusuunnat sekä maa- ja kallioperän laatu on huomioitava kartoitusetäisyyttä suunniteltaessa.

Pohjaveden virtaussuunnat myös hankealueen ympäristössä on esitettävä kartalla arviointiselostuksessa. Samoin suunnitellun uuden pohjavesiputken paikka tulee esittää ainakin alustavasti. Pohjaveden pinnankorkeudet tulee arviointiselostuksessa ilmoittaa valtakunnallisen korkeusjärjestelmän N2000 mukaisena korkeustasona.

Arviointiselostuksessa on esitettävä riittävät selvitykset pohjaveden pinnan alapuolisesta maa-ainestenotosta aiheutuvista vaikutuksista Grankullan lähteikköalueeseen ja vaikutusalueen talousveden käyttöön hankkeen vesilain mukaisen luvan tarpeen arvioimiseksi.

Ehdotus toiminnan pohjaveden tarkkailuohjelman muutoksesta havainnointipaikkoineen on esitettävä arviointiselostuksessa.

Vaikutukset pintavesien laatuun, vesienhoitoon ja kalastoon

Arviointiohjelman mukaan hankealueen pintavedet ohjataan laskeutusaltaiden ja maasuodattimien kautta kolmesta purkukohdasta Tiistronojaan ja Kynikenojaan, ja edelleen Pitkujärveen, Espoon Pitkäjärveen ja Espoonlahteen.

Hankkeen vaikutukset hankealueen ja koko vaikutusalueen vesitasapainoon ja pintavesien kulkusuuntiin on arvioitava. Ehdotus toiminnan pohjaveden tarkkailuohjelman muutoksesta havainnointipaikkoineen on esitettävä arviointiselostuksessa.

Kynikenojan tila ja luontoarvot koillisesta selkeytsaltaasta tulevan uuden purkuojan eteläpuolella on selvitettävä. Arvioinnin on ulotuttava Grankullan lähteikön eteläpuolelle. Hankealueen valuma- ja suotovesien kautta Grankullan lähteikköön kohdistuvat vaikutukset ja niiden todennäköisyys on arvioitava. Lisäksi on arvioitava koillisen purkuojan rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset Kynikenojaan.

Hankkeen vaihtoehtojen yhteisvaikutukset Tiistronojan purkuvesistöön viereisen Vantaan Golfpuiston maantäytön ja golfkentän kanssa on arvioitava. Hankkeen pintavesivaikutuksia arviotaessa on huomioitava kaikki hankealueella varastoitavat ja käsiteltävät kierrätysmateriaalit. Betonijätteen osalta on huomioitava myös mahdolliset vaikutukset pintavesien pH-tasoon.

Vesienhoidon kannalta arvioinnissa on selvitettävä, kuinka paljon kuormitus lisääntyy ja mitä ovat lisääntyneen kuormituksen mahdolliset vaikutukset Pitkäjärven ekologisen ja kemiallisen tilan tavoitteisiin. Ekologista tilaa kuvaavista laatutekijöistä Pitkäjärvellä on seurattu erityisesti kasviplanktonia ja vesikasvillisuutta.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Hankealue rajautuu useammalta reunaltaan perustettuihin luonnonsuojelualueisiin ja muihin arvokkaisiin luontokohteisiin, joita on Vantaan yleiskaavassa esitetty luo-alueiksi. Alueen lounaispuolella sijaitseva Pyymosan lehdon luonnonsuojelualue on osa laajempaa Natura 2000 -aluetta Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064). Vaikutukset Natura-alueen valinnan perusteena oleviin luontotyypeihin ja lajien elinympäristöihin tulee arvioida osa-aluekohtaisesti. Myös vaikutukset muihin luonnonsuojelualueisiin ja arvokkaisiin luontokohteisiin tulee tunnistaa ja esittää mahdollisesti tarvittavat haitallisten vaikutusten lieventämistoimet.

Maanläjityksen vaikutukset läheisten Natura 2000- ja muiden suojelualueiden vesitaseeseen on arvioitava. Toiminta tulee suunnitella siten, että siitä ei aiheudu valumavesien laadun ja vesitasapainon muutosten aiheuttamia vaikutuksia suojelualueisiin. Arvio vaikutusten todennäköisyydestä ja keinot niiden estämiseksi (lieventämiskeinot) on esitettävä selostuksessa.

Hankevaihtoehtojen vaikutuksista Espoonlahden Natura-alueeseen on annettava perusteltu arvio ottaen huomioon erityisesti mahdollinen ravinnepitoisuuksien lisääntyminen hankealueen valumavesissä.

Grankullan lähteikköalueelta on tehtävä luontoselvitys alueen lajistoon ja luontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi.

Liikennevaikutukset

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen liikennevaikutusten arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna riittävä.

Vaikutukset maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen sijainti sekä hanke- ja lähialueen nykyiset toiminnot ja asutustilanne. Ohjelmassa on riittävän selkeästi tuotu esille voimassa oleva kaavoitustilanne ja alueella vireillä olevat kaavat eri kaavatasoilla. Maankäyttöön liittyvien asioiden arviointi selostusvaiheessa on huomioitu yleisesti ottaen asianmukaisesti.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten laadun ja laajuuden arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna riittävä. Myös maisemoinnin eri keinoja on hyvä vertailla arviointiselostuksessa maisemavaikutusten kannalta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Arviointiohjelman mukaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan mm. YVA-menettelyn yhteydessä tehtävien selvitysten sekä menettelyn aikana saatujen lausuntojen ja asukaspalautteen perusteella. Kun arvioidaan hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia, on huomioitava erityisesti toiminnan vaikutukset lähialueen virkistyskäyttömahdollisuuksiin.

Muita huomioitavia asioita

Arviointiselostusta ja sen selvityksiä laadittaessa on suositeltavaa, että otetaan huomioon myös maa-ainesasetuksen (926/2005) pykälien 1 ja 2 sisältämät maa-aineslupahakemuksen sisältövaatimukset.

Osallistuminen ja raportointi

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin 17.9.2019 esittelytilaisuus, jossa paikalla olivat hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajat sekä muutamia henkilöitä yleisöä. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta ja sen YVA-menettelyä. Tilaisuudessa keskusteltiin mm. hankkeen vaihtoehtojen vaikutuksista pintavesien sekä pohjaveden laatuun ja tasoon sekä toiminnan jälkitarkkailun toteuttamisesta. Myös hankkeen mahdollisista yhteisvaikutuksista viereisen golfkentän maantäytön kanssa keskusteltiin.

Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumisjärjestelyt selkeästi. Ympäristövaikutusten arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä painetun materiaalin lisäksi myös internetissä Uudenmaan ELY-keskuksen YVA-sivuilla.

Arviointiselostuksessa tulee olla YVA-asetuksen 4 §:n mukainen selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys toimintaan liittyvillä eri osaluilla on riittävä. Selvitys arviointiselostuksen laatijoiden pätevydestä, kuten myös erillisselvitysten tekijöiden pätevyys, tulee esittää selostuksessa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Uudenmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille. Lausunto on myös nähtävillä internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA.

Uudenmaan ELY-keskus lähettää hankkeesta vastaavalle kopiot arviointiohjelman johdosta saamistaan lausunnoista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa. Saadut lausunnot ovat myös osoitteessa www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu **8 000 euroa**

Maksun määräytyminen

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (11 – 17 henkilötyöpäivää) 8000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on ratkaissut Ympäristövaikutukset ja alueidenkäyttö -yksikön päällikkö Timo Kinnunen ja esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen.

Jakelu

Vantaan kaupunki, kuntatekniikan keskus
Vantaan kaupunginhallitus
Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Espoon kaupunginhallitus
Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Keski-Uudenmaan maakuntamuseo
Vantaan kaupunginmuseo
Uudenmaan liitto
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Väylävirasto
Museovirasto
Metsähallitus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvut
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Vantaan Golfpuisto ry
Helsingin Talosiirto Oy

Tämä asiakirja UUELY/9569/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/9569/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kinnunen Timo 01.11.2019 14:44

Esittelijä Heikkinen Erika 01.11.2019 14:01